

Szerkesztőség: Petőfi-utca 1. szám II. emelet... Bérmentellen leveleket csak ismert kéziratosak visza nem küldünk...

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepnapok után is. Előzetes árak: Helyben hához hordva. Egész évre 12 frt...

ASSzony.

Arad, október 24.

Királyné volt és — egyszerű asszony lett belőle. Ezt távirják ma Belgrádból. Kitalálja mindenki, hogy Natália szerb királynéről szól e nehéz hír...

A második megingatta fején a koronát. Ez talán mind meghagyta volna őt máig is a legszebb királynénak, ha nem lett volna a trónon is — testestől-lelkestől orosz.

Milán király a legokosabb és a legégszegebb szerb politikának tartotta az Ausztria-Magyarország védnöksége alá adni Szerbiát, a diplomáciai akciók alatt. Es ennek erősítő hatását érezte is hova-tovább jobban a szerb nép, a király és a trón.

Monarchiánk természetes ellenlábának Oroszországnak a legnagyobb gyengesége lett a Milán király osztrák-magyar politikája. Kerest egy éket, mely ezt a barátságot megbontsa, — ha kell — a Milán király koronájának árán is.

Es megtalálta, felkeltette Natáliában — az orosz nőt, ki legbüszköbb istápolója a belgrádi konakban az orosz politikának. Az összekötés kikerülhetlen és heves volt. Napról-napra nagyobb ür támadt Milán és Natália, férj és hives, király és királyné között.

Es orosz szívós makacsság kérésirelenlül tartós volt Natáliában és egy napon arra ébredtek mindketten, hogy ha a király otthon volt, a királyné utazott és megfordítva Csak hogy együtt ne legyenek. Közöséges helyzet volt, de sokáig nem tarthatott. Milán király látta a korona tekintélyét súlyedni, a népet kinos sávarában vesztgelni, s a gyilkoldások közti alig fejlődő gyermek-trónörökös lelkébe az áldatlan mérgöt beszívárogni.

Nem kellett. Kimondta az utolsó szót. Biváltak. A legújabb királyi válóper híre bejárt a világot. Hónapokon keresztül a nyilvánosság volt dobva a szerb királyi pár családi életének minden mozzanata, egész a budoárig. De végre vége van a kinos házának. Belgrádból megjött az utolsó sürgöny is. Szerbia beléletének áldására

s tekintélyének hasznára, a metropolita közzétette az ítéletet.

Natalia és Milán el vannak választva. Milán király a régi eszes, erélyes királyra Szerbiának. Es Natalia? Asszony. Semmi más.

A regálemegváltás és a városok. A regálemegváltás tárgyalására kiküldött 21-es bizottság ülésében egyes napi lapokban foglalt közlemények szerint Tiszta miniszterelnök oda nyilatkozott, hogy a rendezett tanácsú városokról is történik gondoskodás, hogy a regálemegváltás folytán csökkenő jövedelmek bizonyos mértékben pótolassék s jelesül, hogy a rendezett tanácsú városok az italmérsí jövedék esetleges feleslegéből részesíttessék. A miniszterelnök a bizottság ülésén ez intézkedést csak a törvényhatósági joggal bíróságokra nézve helyezte kilátásba.

Samassa érsek papjaihoz. A magyar püspökök az utolsó időben ismételve közöndeknek szánt, sőt a követett állampolitikával szemben agresszív jelegű alkouozószerű nyilatkozatokat szoltak szóban vagy írásban kibocsátani, s melyekkel, hitük szerint, a közvéleményben az egyházpolitika eszéjait előmozdítják és újait előkészítik.

helyett a megingott morális rendet és a lelkek nyugalmát visszaadja. Fejtegetési ezuttal az alkalomhoz mérve, a teologiai természetnek. A pappágnak azonban erősen szívére kóti a tudományt, különösen a teológiai irányú bölcselést s a példaszert életet, intvén őket a korunkban divatos elkapottságtól és elbizakodástól.

Az osztrák költségvetést — mint lapunknak Béc-ből távirják, — tegnapszórán nyújtotta be a pénzügyminiszter. Az exozpó szerint az összzsokolat: 538,315,786 forint és az összafedezet: 538,515,245 forint. A felesleg tehát: 169,459 forintira rug. A költségvetés a múlt évihez képest: 21,544,819 forinttal kevesebb.

Az új londoni nagykövet. A hivatalos lap a következő kinevezést közli: O Felsége elő 18-án kelt legfeljebb elhatározásával, a külügyminiszter előterjesztésére Deym Ferencz gróf rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a bajor királyi udvarhoz rendkívüli és meghatalmazott nagykövetté — a titkos tanácsosi méltóságnak egyidejű díjmentes adományozása mellett — kinevezte.

(Deym Ferencz gróf, csász. és kir. kamarás, a malta rend tisztelbeli lovagja, jelenleg 50 éves, legifjabb fia a már elhunyt Deym Ferdinand gróf altábornagyának. Piatlakorban egy-két évig katonatiszt volt, de 1864-ben a diplomáciai pályára lépett. 1870-ben nőt vett Schlabrendorf Anna grófiasasszonyt s így a porosz arixtokracia egyik legkíválónb családjaival rokonságba jutott, míg egyik ntestvére Imrey Nándor br. neje lett. Deym gróf a diplomáciai pályán gyorsan emelkedett; 1875-ben, mikor az olaszok Rómát elfoglalták, már követesi tanácsos volt ugyanott és tanuja lett a pápai világi uralom megszűnésének. Később, mint czimzetes követ visszavonult e pályáról és 1879-ben osztrák képviselőnek választották. A osch klubnak tagja lett, s bár a nyilvánosság előtt nem szerepelt, de a kulisszák megett nagyban működött. Pino kereskedelmi miniszter visszalépte után sokáig utódjaul emlegették, tudvalegítván azonban nem ő, hanem Baquehem marquis nevezetett ki kereskedelmi miniszterért. Ekkor Deym gróf a képviselői mandátumról lemondott s visszatért a diplomáciai pályára, mint monarchiánk követe a bajor udvarnál Esen állásról hivta meg őt az uralkodó bizalma a nagyjótuaságú londoni nagykövetségi állására.)

Strossmayer és a vatikáni cím alatt N. Wiener Tagblatt római levelet közöl, amelyben a következő sorokat találjuk: Strossmayer püspök ügyét a vatikánban igen behatóan és teljes komolysággal, sőt lehet mondani, hogy szigorúsággal vizsgálták meg és vették mérlegelésre. Mikor a Kievrbe küldött táviratról a Vatikan köréi értesültek, nagyon osodálkozta rajta s annak fogalmazását legalább is vizyáztatlanak nyilvánították. De úgy gondolodtak, hogy hiszen Strossmayer nemcsak egyházi fejedelem, hanem népevezér is és mint ilyen oly nemű eszközökhez nyul, a melyek inkább a politika, mint a vallás körébe tartoznak.

Mikor Ferencz József császár a püspököt kérdévre vonta, az uralkodó szavait teljesen igazolatlakn találták, s a belovári eset követeztében szólította fel a pápa a püspököt, hogy igazolja magát. Csakugyan a püspök nemcsak hosszú védő iratot küldött, azsal a kitűnő latinnyelvű irva, melynek ő mesteré. Az igazoló iratban a diakovári püspök élénken tiltakozik minden oly szándék ellen, mintha ő az uralkodója iránti köteles hűségét meg akarta volna szegni. Ismételve kijelenti, hogy a kievi távirat elközlésénél a legtovábból sem gondolt arra, hogy meglágyadja ama kételéseket, melyekkel mint hálalvallo uralkodója iránt tartozik, inkább elviesnek — írja Strossmayer — bármilyen büntetés is, sőt a számtelést is, minsem azt a gondolatot, hogy engem képesnek tartanak illólyis cselekedetre uralkodóm ellen." Azon kívül kifejtette a püspök, hogy távirataival nem volt egyéb czélja, mint hogy azt a szlovénországi évfordulóit ünnepele, mely neki mint hazafinak és mint egyházfejedelemnek kétszerezesen drága. A vatikáni nyilatkozatokat teljesen kielégítőnek találta s eléált attól, hogy a saját inicitatívájából valamelyes rendszáboyhos nyuljon a diakovári püspök ellenében. Hogy a magyar kormány a magáz részéről fordul e majd ily rendszerályhoz, a vatikáni körök kétségekbe vonják, mert a diakovári püspök népszertiségt a szlav lakoságnál nagyon sokra tartják. Ugy lát-szik, a diakovári püspök arról gózte meg a vatikánt, hogy a magyar kormány nem fogja merészelni a püspök állását megingatni, mert különben a hívek egész serege felázadna, hogy vezért megvédje vagy érte boszút álljon. A mi már most Strossmayer ama terevéseit illeti, hogy a szlav ortodoxokat a katholicizmus kablébe térítse, ezt a vatikáni körök oly ábrándképnél tartják, melynek megvalósítására minden lehetőség hiányzik. Mert itt valóságos térítésről, még pedig oly nép megtérítéséről volna szó, mely uralkodójának és kormányának főtéltelnen engedelmessedik. A térítés művét tehát azzal kellene kezdeni, hogy magát a czárt és családját birják rá vallásának megváltoztatására, a mi képzál-

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája (Október 25.)

Stanley és Emin basa sorsa Afrikában.

A felső Nilus mellett a Montán-Ukerewe tavaktól északra egy tenyérnyi földterületre van jelenleg utalva a múlt Év Európá figyelme. Egy tenyérnyi Európának mondhatnék e földterületet, melyet a német származású Emin basa mind eddig megartott a környékéről levő s az európaiknak irtó háborút szent arabok ellenében. A mellett kénytelenek vagyunk igazat adni az araboknak. Ós idétől fogva ők voltak a keleti parton a belföldi kereskedés birtokában. A múlt évben már megosztottak az angolok és németek az ő kereskedő területekén, (Ulezorszag Abisszinja partjait tartja megszállva, ennélfogva az arabok jogos birtokaikért küzdenek. A mellett Afrika czivilizálásában van annyi érdekük, mint Európának. A fetisimadást, a tőlük behozott mohamedán vallás volt képes megszüntetni, a keresztény vallás az ő érteleműkhöz még mai nap sem szol, ennélfogva egyes téritők működését csak annyiban méltányolhatjuk, a mennyiben belső Afrika felfedezéséhez hozzájárult, ilyen közöttük a halhatatlan nevű Livingston.

Bármennyire jogos legyen is az arabok ellenállása, az európaik küzdelme is jogosult, igazolja ezt a létért való küzdelem. A túlszép Európának szüksége van egy új ténre, hol a föléleges nép-elemet elhelyezhesse, spon azért Stanley és Emin basa nem kisebb érdemeket szereztek maguknak mint a középkori népvándorlás lovagjai, mint párdzoros őseink; s csakugyan méltán adozik nekik Európa azon élénk érdeklődéssel, melyet irányukban táplál. A Petermann-féle Geographische Mittheilungen ez évi októberi száma részle-

tesebben foglalkozik a két férfin sorsával, azért nem vélem fölélegesen, hogy a ridge tartott Stanleyról a bizonyos tekintetben pályatársáról Emin basáról a fentebbi közlemény alapján némely dolgokat elmondjak. Stanley 1887. júniusában hagyta el Jamburga szállását az Aruzini esések mellett, azóta nem adott életjelent magáról; csak egynehány szökevény hozott a bennszlötökkel virott harczáról híreket a Jamburgában maradt tábor parancsnokához Bartelot majorhoz, melyeknek azonban ez nem adott hitelt. Emin basáról az utolsó tudósítás 1887. november 2-ikáról származik és nem valószíntlen, hogy ez alatt már találkozott is Stanleyvel, — csak hogy a keleti parttal minden összekötöttség el van vágyva s így Zansibarban nem vehettek tudomást róla. Az azonban teljesen valószíntlen, hogy akár Stanley ötszáz emberével, akár Emin basa a Mahdi híveitől megsemmisített volna. Az ilyen híralorú-falura adva is rég eljutott volna már Zansibarba, mint ezt a további háborus időkben előfordult esetek igazolják.

Nagy okunk van azonban hinnl, hogy Stanley Emin basával találkozott. Míg ugyanis Emin egyedül volt, Mohamed Biri nevű követe által fel tudta tartani az összekötöttség Ugangával; s követet utjabban Unyoró fejedelem meglétte, valószíntleneg azért, mert a Stanleyvel erősödött Emin basa már most reá nézve félelmes kezdett lenni. Junius 10-én Bartelot major végre mint hátvéd Stanley után indult, de saját emberei megölték; erre Jameson természet-tudós, ki helyette a vezényletet átvette, visszavonult Aruwini állomásra, de itt csakhamar megöltte az uralkodó ház; s hátvéd ekképp teljesen fő nélkül van, s ettől datáldódik, hogy Stanleynek nyoma veszett, mivel még eddig semmi újabb intézkedés nem történt a hátvéd újabb előre tolására, s ezzel a Congo felül teljesen hiányzik minden összekötöttség.

Kelét felül mint már említve volt épp oly lehetetlen az összekötöttség. A Mahdi a ridge valóra ébresztésére az arabokat az európaikkal szemben. E miatt a Nyassa mellett kemény harozott volt az arabokkal; s miatt kelle Meyer Jánosnak, a Kilimandráro újabb megmázójának a további kutatásokat abba hagyni. Nagyon félni lehet tehát, hogy csaknem lehetetlen kelet felül előyomulni, pedig ennek megkezdésére már eddig is minden meg van téve. Amerika Shufeldt hadnagyot küldi ki, az angolok Swaine hadnagyot, a németek Wisemann és Dr. Peters vezetés alatt épen nagy tervet készítenek elő. Ez utóbbi tervnek azonban az a szerencsétlen oldala van, hogy Dr. Peters már ismerik az arabok mint híres igatút, kinek a zansibári szultán hatalma elvesztését köszönheti. Mert ha a felmentő expediciójának terve sikerül, egyttal eldől az a kérdés is, vajjon az európaik vagy az arabok uralkodjanak-e az egyenlítői Afrikában. Ha pedig az arabok győznek, ez a vidék égy elzáratk Európá elől, mint Szudán elzáratott.

Látszat és való.

(Regény öt könyvből.) — „Aradi Közlöny“ számára németül fordította: — DENISE. Harmadik könyv. (34-ik folytatás.) — Nem szabad, tiltakozott Ide, elvonva a kezét. Az illesztett hagyja ön más uraknak, ez egy olyan társadalmi udvariasság, a mi nekem sehogysem tetszik, legkevésbé öntől. — Es több volt pusztá udvariasságnál. Sajnos, nem vagyunk többé a Bloockahagen, máskülönb jobbat tudnak tenni, de mivel ön egy ká kisasszonyból egy nagyságos kisasszony lett — — Ah, hiszen ez ugyis csak külsőleg történt, — nevetett pajánul Ide. — szíve mélyében mégis csak a Brooken boszorkányt látja bennem! — Bár soha mást ne kellene látnom önben. Tudja azt ön, hogy nagyon félttem attól, hogy ön teljesen elfelejtette a jó utitársat?

— Ilyesmit nem felejtünk el oly hamar — ez a fiatal leány, szeméit lesütve. Sőt inkább hitttem volna, hogy ön — Fritsz fejté rózta és ismét megragadta Ida kezét.

— Iróasztalomban van egy fiók, a mit növérem gunyolódva szenténekné nevezett el, mert ott tartom a legdrágább emlékeket elmult szép órára — mondá visszafojtott hangon Fritsz. Ebben a fiókban egy koszoru is rejlik százaz virágokból. Ki tudja ön vajon találni, miféle virágok azok? — A melléskönyvből valami neaz hallatszott. Ida megijedt. — A mamához kell mennünk, doktor úr, — mondá kapkodva. Bizonnyosan várják ont. Es azt a százaz virágokról — azt majd máskor el fogja mondani.

Sándor komolyan vette a szerződést, mit Klárával kötött. Ezentul minden napos vendég volt a doktor házában és nyoloz nap alatt oly barátosra lában állott Klárával, mintha már évek óta ismerne. Mint egy jó fiu túrte az utbaigazitásokat, mit fiatal tanítóégy gyakran talált sztekegesnek, órákiz meésítetett: annak komédiás utairól, néha fel is olvasott neki klasszikus drámákból vagy saját vigjátékból, a mikor Fritsz nem volt otthon, és mellett mindig jókedvű volt, szolgálatkéss és szives, s Klára nem sokára annyira megszokta társaságát, hogy hiányzott neki, ha Sándor véletlenül egyszer nem mutatta tükés arcát délutánig. Mivel a fiatal ember megérkezése óta szakállát megnövesztette és haja nem látta többé a gondóritó vasat, most rendkívül vad kinezést kölcsönözött neki a sötét szakáll tükéje és a hosszú haj, mely beszéd közben minden perozben lecsúngott homlokára, a miért Klára mindennap viccelte. — Jó, hogy nincsenek gyermekek az udvarban, — mondá — a szegény kiskökek azt hinnék, hogy Ruprecht szöge ön.

— Volt kollegám miatt kell, hogy falismeretlenné tegyem magam, magyarul beszél Sándor, — mert máskülönb nagyon sokat pumpólnának meg és a nagynéne segoyve csakhamar végére járna. Különb rendkívül meg vagyok elégedve ábrázatommal ösérdől, boldoralmas fensőségekben; nem is tudom, mit lehet annyit rajta kifigszólni, minden zseniális emberben van valami jellemző a külsejében. — Ön rendkívül szerény, Sándor úr, de most jöjjen ide és tartsa a pamutot.

E perozben lépett be Fritsz Bodóval s az előbbi írósztalán egy vastag levelet talált, melyet minután annak címét elolvasta — átadott Bodónak.

— Neked szól — mondá — csak az én nevemre van ezimezeve. Bodo gyorsan felbontotta a pecsétét; a boritékból több árku papir hullott ki. Átfutotta szemével azután heves moszulattal ölelte meg barátját.

— Fritsz! — kiáltott. Minden el van intézve. Lemondásomat elfogadták, a várfogságot elengedték, most vagyok csak igazán szabad és a magam ura. — Gratulálok — mondá Sándor — önnek sikerült túlelni a nagy házjában. — Nem fog eszedesen ólni, hiszen el-ejti a fonatát, maga a megtésztült örökös nyugtalanság, — pirogatta Klára Sándort.

— Ez nem megy így — kiáltott fel-ugorva Sándor, — szabad folyást kell engednem a szivemnek. Egedjétek meg a kérését, hogy szövetségben én legyek a harmadik. Es egyik karjával átölelte Fritzet, Bodo ugyan nem tudta teljesen megszokni Sándor modorát vagy a szabadalmakat, mit ez mindenkivel szemben megengedett magának, de mégis kezdte már enyhébben ifélni, társasága már nem keltett benne oly ellenszenvet, mint elől találkozásak alkalmával és egészen jól jött ki vele. ha barátjánál találkozott az eredeti ficzkóval.

A Károly-Henrik-városi színházban színré került az udonság és fényes sikert aratott. Egész Berlin csak arról beszélt, az újságok hosszú hasábjokban hozták a referdákat, és különösen a primadonnát, Boroni Irmát, halmozták el dicsérettel. Mikor Fritsz másnap látogatót tett az énekesnőnél, a szoba egy virágáruzbólhoz hasonlított. Minden nagyságu virágoskor hevert az asztalokon, székeken és ablakpárkányokon, a falakon, képeken és tükörön selyem és atlasz szalagokkal ellátott koszoruk cingtek és valóban kábító illat lepté meg a belépet. Kamilla a boudoirja utasította e szavakkal: Boroni kisasszony nagyon el van fáradva az előadáستól és nincsen egészen jól. Fritsz egy hanyag reggeli pongyolában találta Irmát, a diványon hova ve és keszervesen szökegva. — O! Doktor úr, én nagyon de nagyon szívesen látoglatlak — kiáltott az orvos elé.

hatellen. Már pedig a meddig felről nem lát az orosz nép példát, addig Oroszországban senki sem fogja megtéríteni. Strossmayer a vatikán nézete szerint az oroszok érdeke és kedélye felől is csalódásban van; azok nem oly derék, egyszerű emberek, a mindnek ő tartja, hanem barbárok. De pusztán ily ábrándokért a vatikán nem érzi magát jogosultnak, hogy megbüntessen oly jelentékeny férfit, a mind Strossmayer.

A konverzió.

Budapest, október 23.

Azon zsenialis államférfiak és hazafiak, ki ügyes és szorocósá kezébe vette nagyon megromlott pénzgyeink rendezését, egész orvoslási munkájában egy végzetleges szűrés mentén vissza, ha a kiadások és bevételek közt ismét helyreállított egyensúly mellett az ugynevezett „törlesztési járadékok” évenkénti kibocsátása megmaradna. Ez épp olyan lenne, — mint egy éppen oly szelleműs, mint különösen a fennfokot kérdésben illetékes államférfi fejezte meg: mint a hogyan nagyon gyakran látjuk oly alkalmakkor, midőn egy grandseigneur, vagy valamely nagy család fiatal sarja „rendezve” lesz: a számlandó becsületessé elkészíti adósságai listáját, csak valamely önmagában jelentéktelen „csékélyeséget” hallgat el a számlából. Ezen csékélyeségből azonban idővel rendszeres egészen özőne fejlődik ki az újabb úrszónatartásoknak a számlát egyenlő pácziens, valamint az apró fereg, ha idejében el nem távolítatik, lassankint felelő az egész gyümölcsöt, melybe magát bevette.

Ez okból, melyet a bécsi a némely budapesti lapok is majdnem ostentatívan figyelmeztetnek, a. i. az amortizációs idejének meghosszabbítása miatt, miáltal felelegesség válik minden érvényben újabb törlesztési járadékok kibocsátása, tulajdonítják a nagy konverzióknak, a mint az a magyar kormány és a Rothschild-konzorcium közt immár megállapított, a legnagyobb értéket. Bizonyára kell, hogy az ily nagy műveletnek közvetlen kamatmegtakarítás is legyen az eredménye, a mi kétségtelenül meg is lesz, miután az alkandó egyesített címlettel legalább is a járadékok jelen állásával egyenlő árfolyamon fognak kibocsátatni, a járadék pedig jelenleg kisebb kamattelhernek van alávetve, mint a konverzióval bevonandó címletek bármelyike; de ennél fontosabb a pénzügyi leg is jelentékeny nyereségnek tartjuk a törlesztési járadék megszüntét, mely minden érben másfél millió forintnyi árfolyam veszteséget a ezzel a deficit csaírját hozta a költségvetésbe.

Es még egy megbosúltheti és pedig nemcsak anyagi, hanem erkölcsi sőt politikai becsülőt is hoz a konverzió Magyarországának: az adóssági címletek uniformizációja végre lehetővé fogja tenni a kormányának és a nagy közös művellet köteleke által vele oly szorosan összefüztött és ha-

Hogyan lehet valaki szerencséslen, — kérdé ez, az énekesnél közelében letlve. — mikor egy ilyen diadalt aratót, a melyről egész Berlin beszél.

Hason épen ez az. Azelőtt a művészet volt mindenem, é vigasztalt engem elmagyarázatokban és mikor a közönöz rajongva ünnepelt, akkor búska voltam és boldog. Es tegnap. Az örjözgő taps gyönyör hangzott, a nézők száz meg száz arca egy vigyorgott rézm, mint valami őrdégi posák, jégbidegesség futotta át ereimert, szemem előtt káprázott minden, szinte ésszerogytam a színpadon és csak nagy erőmefeszítéssel tartottam fenn magam.

Fritz nem minden aggodalom nélkül fogta meg az énekesné úterét.

Többször voltak már önnek ily rohama?

Már többször, csak nem oly nagy mértékben, mint tegnap. Ugy tetszett nekem, mintha az életfonal el lenne szakítva tölem és szívem megszánná dobogni.

Féltem, hogy előbb több beállanak ily rohakok, de hogy ez már most történt, az meglegp. Imémlem, hogy öné névze az lenne a legjobb, ha felhagyna a színi pályával. On nem elég erős a színpadi élet folytonos izgalmaira.

Oh, bár csak kivittem volna szándékomat, — kiáltott heresen Irma. De az igazgató, az a ravasz róka ügyesen tudott rávenni és aztán, — Irma megragad az orvos kezét és könyörögtve tekintett szemembe — ön ismer engem — folytatá halak — jobban ismer, mint bármi más férfi. Az ünnepelt Boroni Irma szegény szüzössztvére kinyitotta ön előtt mélységet, és ön tudja, miben szenved.

Mi kárpótolt engem a diadalokért, miket most élvezek? Legyenek azok bár látszólagosok és trések az ész bírálatá előtt, mégis édesek, kielégítik a becsárgat és a hisüség, ha tressen is baggyák a szívet. Oh mi szegény teremtesek, a kiknek nem marad egyéb a látzatnál, a futó percz élvezetnél! Fritz kínosan észre a társalgás fordulatát, ígykezett kitérni és elkezdett Irma egészségű állapotról beszélni. Az énekesné egy ideig meroven tekintett rá, egy szót sem szólvá.

— Onnmasz szeret! — kiáltott hirtelen, — oh most érem hidegégét! On más kell, hogy zseresen, igen kell, ha tagadja is, máskülönben nem maradhatna oly részvétlen irántam. — Felugrott és keresztl járta a szobát.

(Folytatása következik.)

rátságos Rothschild csoportnak, a Magyarországra oly megszegyenítő és hátrányos különbségek megszüntetését, mely különb-ség a mi címleteink kurzusában létezik az osztrák hásonemű értékekkel szemben. Egy oly pénzügyi csoport, melyhez az összes Rothschild házak, a berlini diskontó bank Bleichröderrel, az osztrák Creditanstalt, a magyar hitelbank és az osztrák földhiteltársaság tartoznak; oly pénzügyi csoport, mely a konverzió keresztlvitelét főleg azért vállalhatja el, mert van ereje az illető fél milliárdot a maga és legitimebb klientéjára számára megtartani: ily csoport, ha komolyan akarja, és ez uttal határozottan akarja, tudja vinni, hogy a magyar járadék az osztrákkal egy áron jegyzessék. Magyarország bebizonyította, hogy hiteltelői érdekében a legnagyobb áldozatokra vállalkozik, a legnagyobb szoliditást és bizalomra való méltóságot dokumentálta, most immár becsületessé egyenlősen tartott háztartással is fog bírni: bizonynyal megérdemli tehát, hogy a monarchia másik államával a hitelképességre vonatkozólag is teljesen egyenlő rangba soroztassék.

Ezek a lezszembetűnőbb momentumok a nagy konverzió magas becset meghatározzák; de azért az évente mintegy másfél millió forintnyi kamatmegtakarítás, mely a „Pester Correspondenz” értesülése szerint valószínű eredmény lesz, semmi esetre sem szabad kinyilvánítani. A földtermentesítési kötvények konvertálása, mely külön eszközöltetik, alkalmasint még tekintélyesebb összeggel fogja megkönnyíteni az éri költséget.

KÜLFÖLD.

As orosz csapatmozgalmak ügyében jött újabb értesülések, teljesen igazat adnak lapunk tegnapi fellegésének, hogy nincs ok komoly nyugtalanságra.

Igy a „Freundenblatt” az orosz csapatmozgalmakról szóló, feltűnést keltő közleménye ügyében a „Pester Lloyd” a következő bécsi táviratot teszi:

„A „Freundenblatt” polemikája a „Grasdanin” ellen éppen nem bír a hírlapi riasztó jelentőségével. Csakugyan való, hogy teljes orosz csapatdivizio tolatik előre a nyugati határ felé; de ez különösen nem nyugtalanít. A „Freundenblatt” csak azt akarja megérteni az oroszokat, hogy Ausztria-Magyarország szaktalatlantul a részen áll. Nyugtalanságra még akkor sem lenne ok, hogyha az orosz lépések a mi részünkről is megfelelő intézkedéseket idéznének elő, ami azonban pillanatnyilag még nem szükséges.

A „Neue Freie Presse” szintén kijelenti, hogy öt nem nagyon nyugtalanítják a hír, hogy orosz hadosztályok küldetik határunkra és az egyéb csapatok követni fogják. A lap arra figyelmeztet, hogy ugyancsak a „Freundenblatt” a mult év végen még erősebb alarm eziket közlött is nagy volt az általános aggodalom, míg Bismarck herceg február 6-diki beszéde meg nem nyugtatta a világot. A kanozellár azt mondá, hogy az orosz csapatmozgalmak rég elhatározott tervek felelnek meg, hogy Oroszország hadserégét a nyugat felé eltojtja, nehogy a keleti kérdés meglejje, mely katonai főereje épen Kasannál áll, hogy hogy nem kell igazottnak lenni Oroszország intézkedéseit. A „Neue Freie Presse” ezután így folytatja: „A német kanozellár a beszéde akarunk ma visszamelegkezni. Am legyen való, hogy újabb orosz hadosztály tolnak előre a lengyel királyságban; azt is elhiszük, hogy az újabb csapatok követik. De mi az ily intézkedésekben, melyeket minden állam tetézése szerint tehet, nem taláunk okot komoly aggodalomra. A harmas szövetség újabb ünnepélyes megerősítése megédi ide ginket; m a valószínűtlenebb, mint valaha, hogy Oroszország az Oroszországnak kedve lenne ama roppant hatalommal kikezdeni, mely felett a szövetségesek rendelkeznek.” — A „N. Fr. Pr.” úgy véli, hogy Bécsben tanultak a berlini példából s a „Freundenblatt” igazgatása csak arra való, hogy a törvényhozásk könnyebben megsevázzák az új hadügyi kiadásokat. (?)

Orosz-török szövetség. Távirataink említették, hogy az orosz sájtó legújabbban tüztesen foglalkozik az orosz-török szövetség eszméjével. — Az erről szóló orosz lapokból most a következőket idézzük: „A „Szt. V. J.” azt írja, hogy ez a szövetség csak orosz protektorátus mellett képzelhető, oly formán, hogy Oroszország garantálná Törökországnak északi területi épségét. „Különös is volna többet nyújtani a törököknek, mint a mannyit ők maguk igényelnek. — folytatja a nevezett lap. — Nevezéges volna például, ha rájuk kónék Kelet-Ruméliát, a melytől ők maguk szivesen megszabadulnának, csak tudák, hogyan? — vagy bizsitanának nekik olyan európai provinciákat, a melyekben úgyis olykor török sem lakik. Ha szó lehet valamely európai török provinciáról, akkor csak az Ausztria-Magyarország által elfoglalt Bosznia és Hercegovina jöhetnek tekintetbe, mint a melyeknek szükségük van Oroszország protektorátusára. (?) — A „Novoszt” szerint Törökországot

nem lehet addig kioldítani az é neutralis várakozó állasából, — míg a nagyhatalmak közvete vagy közvetlenül nem fenyegetik a török territorium épségét. Ugyanazért korailnak tartja a megbeszélés akár arról, hogy Törökország a béke-ügélhez, akár arról, hogy Oroszországhoz csatlakozzék. Az európai kabineteknek, s azok közt az oroszok is, az a feladata „N-” szerint, hogy Törökország nélkül gondolják meg és határozzanak a felett, vajjon érdemes-e hát azért a Bulgáriáért az általános európai háboru rettenetes következményeit előidézni?

Francia-német villongások. A franczia kismét két kihágással okoztak maguknak kelemefenséget a németekkel szemben. Egyik a már ismeretes havrei eset, melyre a „Norddeutsche Allg. Zeitung” nyugodtan jejezi meg, hogy a németgyűlölet és kibágasai sokkal megsokszoroztak már, semhogy tragikusán kellene venni, mert Németországban ugyis tudják, hogy adandó esetben mit lehet várni a francziáktól; de ezek a folyton szaporodó kitérések annál jelentékenyebbek, mert állótól a némettil tanulása Dredebá és máshová küldött franczia tisztok izelműi igen feltűnök. — A másik esetet Nizsából jelentik, hol a württembergi királyt fityüléssel és „Veszszon Poroszországnak!” kiáltásokkal fogadták. A „Berliner Tageblatt” megjegyezi erre, hogy a francziák merész játékok önek, mert végre a legnagyobb túrlalmenk is az ellenkező indulatba kell átospania.

A német-olasz szövetség és a római kérdés. Rómából távirat érkezett, melynek cözjje szembeszállni azzal az állással, mintha a német császár a pápának kijelentette vagy értéére adta volna, hogy a római kérdés tényleg megoldottnak tekinthető. „A római kérdés”, mondja a távirat, „a császár látogatása által érintetlen maradt.” Ugyane lapnak Rómából ezt jelentik: „Bismarck Herbert gróf egy akademikus eszmecserén kijelentette a vatikanban, hogy Németországnak szüksége van Olaszországi katonai segítségére. A „Correspondence de l'Est” értesülése szerint is sem a császár, sem Bismarck gróf nem tették viszantásitó kijelentést a pápának a római kérdést illető revindikációra. Ugy a császár, mint a miniszter a következő szavakban fejette ki XIII. Leo pápának a helyzetet: „Németország Olaszországgal szemben pozitív kötelezettségeket vállalt magára, mert szüksége van katonai támogatására. E pillanatban Németország nem teheti és nem is akarja, hogy nyomást gyakoroljon szövetségesére oly ezből, hogy engedményekre bírja a pápáság javára. De a jövő nyitva maradt. Erteére adták a pápának, hogy bekövetkezhetnek bizonyos esethetőségek, minő például egy háboru után való európai kongresszus, s hogy Németország ily esetben örömmel ajánlaná fel szolgálatait és a Quirinálban való összes befoylat a szenteszék helyzetének Rómában való kielégítő és korrekt megoldására.

LEGUJABB POSTA.

Boulanger és a bonapartisták. A bonapartisták — mint jelezük — hétfőn nyiltan zászlójukra írták Boulanger nevet s egy szőlván vezérökké kiáltották ki, mintán tudvaleg: eddig is a legnagyobb mértékben támogatották. Párizsban bonapartisták és boulangisták közös értekezletet tartottak, melyen a két párt formális szövetségre lépett. Mitchell Rébert, a bonapartisták egyik vezere valóságos diosbeszédet tartott Boulangerról s azt mondottá, hogy a legközelebbi választásokban a táborunkat hatványhethven megyében egy szerre felléptetik, hogy őt csakhamar az állam fejének lehessen megválasztani. A gyűlés Eljen Napoleon! Eljen a császár! Eljen Boulanger! kiáltások közt ért véget.

Battenberg herceg házassága. A „N. Fr. Pr.”-nek Berlinből jól értesült forrásból írják, hogy az angol lapokban újöz fejezettül hir, Battenberg Sándor herceg és Viktória hercegnő házasságáról, teljesen alaptalan. A mily komolyan foglalkozott Frigyes császár özvegye és Viktória angol királynő a terffel, oly teljesen véget sz. kitott annak Frigyes császár halála.

Battenberg Sándor herceg és Viktória hercegnő házassági híre, minden oszfolatok dacára is, fentartja magát Berlinben, a „Post” azonban nagyon tüje az ellen, hogy Battenberg herceg és Viktória hercegnő házasságát, teljesen alaptalan. A mily komolyan foglalkozott Frigyes császár özvegye és Viktória angol királynő a terffel, oly teljesen véget sz. kitott annak Frigyes császár halála.

Battenberg Sándor herceg és Viktória hercegnő házassági híre, minden oszfolatok dacára is, fentartja magát Berlinben, a „Post” azonban nagyon tüje az ellen, hogy Battenberg herceg és Viktória hercegnő házasságát, teljesen alaptalan. A mily komolyan foglalkozott Frigyes császár özvegye és Viktória angol királynő a terffel, oly teljesen véget sz. kitott annak Frigyes császár halála.

Afrrikában való kzsés akcióra vonatkozólag. Bulgáriát egy vele barátságos lábon élő hatalom arra intette, ne vájon el Törökországtól, mert Oroszországgal és Törökországgal közös a megállapodás befejezéséhez közelenedik és eunek értelmében arra az oesetre, ha Bulgáriában bizonyodalmak keletkeznének a török csapatoknak oda h e kellene vonulniok.

Táviratok.

— Kemény Gábor báró halála. —

Budapest, október 24. (Az „Arad Közlöny” eredeti távirata.) Ajánaskról jelentik, hogy Kemény Gábor báró a volt közlekedésiügyi miniszter, ma ott meghalt. Temetése pénteken délután lesz Ajnászókn.

— A regálemegváltás és a sz. k. városok. —

Budapest, okt. 24. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A szabad királyi városok küldöttei ma tartották értekezletüket a regálemegváltás ügyében. Az értekezlet határozatilag kimondta, miszerint a pénzügyi és belügyi miniszterekhez feliratott intéz, hogy a szabad kir. városok kivétessénekek a törvényjavaslat intézkedéseivel. A felirat szerkesztésére az értekezlet egy négy tagu bizottságot küldött ki. A tárgyalás folyamán Salacz Gyula polgármester szót emelvén, a szabad királyi városoknak a törvényjavaslat intézkedéseivel való kivételét és a törvényjavaslatnak csupán urbéres birtokokra kiterjesztését kívánta.

— Ugron és Bokros elítélve. —

Budapest, okt. 24. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Bokros Elek és Ugron Gábor párbajgyűjt a budapesti törvényszék ma tárgyalta és párbajvétség miatt Ugron Gábot öt havi, Bokros Elekét hat havi államfogházra és a költiségek megtérítésére ítélte. Ugron felebezett, Bokros belenyugodott az ítéletbe. A kir. ügyész Ugron ellen a büntetés súlyosbításáért felebezett.

— A szerb királyi pár elválasztva. —

Belgrad, október 24. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A mai hivatalos lap közlése, a metropolita iratait, mely Milán király és Natália királyné házasságát felbontottnak, öt ket pedig elválasztottaknak jelenti ki. A hivatalos okirat nagy feltűnést keltett Belgradban, s nyomban a szélrózsa minden irányában megsürgönyözött a laptudósítók. A hatalmak képviselői még tegnap hivatalos értesítést kaptak a királyi pár elválásáról. A hangulat különben semmi erősebb megütözést nem áru el s ugy látszik a döntés híre már előre kisorsvargott Belgradban.

— A cзыril és latin betű. —

Nagyszében, okt. 24. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A görög keleti román egyházkongresszus felhívta az érseki konzisztoriumot, hogy az imakönyvek jövőben ne cзыril, hanem latinbetűkkel nyomtatassanak.

NAPTÁR.

Október 25. Csütörtök. Rom. katbol. nap társ: Kriszán Prot. nap társ: Vilma, Krisz. Gőrgörög naptár: (október 13.) Kárpuz. Nap két 6 óra, 36 percetkor, nyugozik 4 óra 32 perozkor.

As

„ARADI KÖZLÖNY”

(Még jelen mindennap)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 — —
Fél évre	6 — —
Szeged évre	6 — —
Egy óra	1 — —

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14 fr — —
Fél évre	7 — —
Szeged évre	9 — 50
Egy óra	1 — 20

Felkérjük lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése szeptember végén lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtegyék sziveskedjének, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be. Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

Sport.

— Aradi falukavádászat. —

Október 25 én újfalusi eszésház.
16-án 91-ik érház.
29-án kutasi csárta.
30-án 85-ik érház.
31-én kutasi kis erdő.
Délőlté 11-kor.

Károlyi Tibor gróf.

HIREK.

— Trefort gyászünnepele. —

Az aradi lyceum tanári kara és ifjusága tegnap, s. hó 24-én Trefort emlékére ünnepélyt rendezett, hogy lerója a kegyelet adóját hazánk egyik legnagyobb tanferfia iránt. Az ünnepélyt gyászmise előzte meg a Minorita atyák templomában, melyen az ifjuság az egész tanári kar vezetése alatt jelent meg. A templomból visszatérve a lyceumba, a dipteremben gyűlt össze az ifjuság s itt háromnégy ókor k-zdetét vette az ünnepély. Először a lyceumi énekkar énekelte egy latin szövegű gyászdalt, melyet Kőrösi Ignácznak, a lyceum jeles magyarnyelv tanárának emelkedett hangon írt emlékbetűzésére követett. Ezután egy magyar gyászdal következett s ezzel az ünnepély véget ért.

— Ormos Péter kir. tanácsos, a'ispan Pécsről visszazár kezett Aradra.

Feloldott közgyűlési határozat. A városi közgyűlésnek azon határozatát, melyben kimondta, hogy a vasúthoz vezető gyalogúthoz nem fog a Holt Maroson keresztül új hidat építtetni, hanem továbbra is a lovasúti hidat fogja használni a gyalogjáró közöség, a téglagyár és közúti vaspálya részvénytársaság megfelelőbezővén, a belügyi miniszter az érdekelte részvénytársaság által felhozott indokok alapján a határozatot feloldotta. Köteles tehát a város külön hidat építeni a gyalogközlekedésre. Ezzel a tésmét egy időre elődátzik el úgy, mert most már előreláthatólag jövő évre marad ezen ut kiépítése.

Az aradi honvédegylet az országos honvédegyülésre, mely Budapeston folyó hó 27-én fog megtartatni Barabás Péter alelnököt Sima aly István és Bányai József tagokat választotta meg képviselőnek, mint az egylet kiküldöttéi ma utaznak Budapestre. A honvédegylet választmányának bizia Barabás Péter alelnököt azzal is, hogy az országos honvédegyülést jövő évre, midőn a tizenhárom vésztanu szobrá it leleplezetteti fog, hívja meg Aradra.

Esküvő. Verzár Márton oszantimegyei kincstári háró ma felöltöt vezető oltárhoz a battonyai román. kath. templomban bájos menyasszonyát Vertán Viola kishasszonyt, Vertán Ete oszanémagyei földbirtokos kedves növérét. Násznapgyel lesznek: Vertán Ete és Verzár Gyula dr. Koszoru leányok: Caifra Flóra, Buzáth Erzsike, Vertán Lóla és Négel Erzsike. Vőfélyek: Ifj. Urbányi Béla, Dániel Eudra, Négel Gyula és Verzár M.

Az aradi kereskedő ifjak társulata kebelében a téli évad baállváral az egyleti élet is pezsgésnek indult. Tazjai is sürün látogatják az egyleti helyiséget, hol a napilapok és a könyvtár áll rendelkezésükre. A tegnap este Abrai Lajos elnökleste alatt megtartott választmányi ülésen pedig több oly határozat hozott, melyek élennek bizonyítják, hogy a kereskedő ifjak társulata egyike azon egyesületeknek, mely kiűzött feladatának híven megiekel. Már közelebb felolvassák a szociális fog. tartatni, melyen az első felolvasó Abrai Lajos lesz. Ezenkívül ígérték meg felolvassák Somogyi Gyula, Székely Salamon, Varga Ottó, Marschall Lajos dr. és Kababó Lajos. E felolvasások kéthetenként vasárnap délután 4 óraok lesznek, minden belépőtídi nélkül. Ezenkívül rendezni fog a társulat a téli folyamán több férfi estélyt is, melyeknek elsője nagyszabásúnak ígérkezik, mert erre a szines- társaság több tagját is felkérük majd közreműködésre. De eszörakoztató estélyek mellett gondozkodik a társulat tagjainak szükséges tanulmányirol is. Ugyanis a kereskedelmi akadémiatanári közreműködése mellett esti tanfolyamot fog nyitni, melyről hólnapi számunkban tessük közzé a felhívást. Végül pedig a helyszerező bizottságot is életbe lépteti. Szóval a kereskedő ifjak társulatának működésén valóban meglátszik, hogy az intézők csak azon büszkölnek, hogy a társulat tagjainak előnyökert nyujtsanak.

A „csanádmegeyi tanító egylet” battonyai járásköre f. évi november hó 8-án Battonyai tartja tanügyi, házi ipar, női kézmunka, méhészet és kertészet tárgyak kiállításával egybekötött járáskörü gyűlést. A járáskörü gyűlés d. c. 9 óraok Battonya m. város községi felső népiiskola termében tartatik, melynek tárgya: Megnyitó. 2. Gyakorlati előadás a színtantból: Rövidített szorzas, korlátolt pontosságú. Előadó: Főris Gáspár, battonyai ev. ref. tanító. 3. A hazai történelem tanítás a népiiskolában, értekező: Tölbis János, m. bányhegyesi tanító. 4. Gyakorlati előadás a magyar nyelvntantból, előadó: Branyosky Endre, t. kovácskőzi tanító. 5. Ertekező a földről, mint oszlagról, értekező: Kun László, kunagóti tanító. 6. Gyakorlati előadás a földrajzról: hasánk hegyeségei. Előadó: Balás

